Redactiunea, Administratiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulu insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ şi insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 71. Braşovŭ, Joi, 31 Martie (12 Aprilie) 1888.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şese lunĭ 20 francĭ,
pe unu anu 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 30 Martie st. v. 1888.

In ḑilele aceste a apărutŭ în ḑiarulŭ berlinesŭ *„Kreuzzeitung“* sub titlulŭ „monarchia şi armata poporului în Germania şi Austria“ unŭ articulŭ, care a produsŭ mare consternare în cercurile politice din Pesta, nu numai pentru cuprinsulŭ lui, ci mai vĕrtosŭ fiind-că a apărutŭ într'unŭ ḑiarŭ de frunte germanŭ şi tocmai acuma, când cei din Pesta se felicitau, că amiciţia lorŭ cu Germania a devenitŭ aşa de intimă, cum se părea după enunciaţiunile din urmă ale principelui Bismark.

Pentru importanţa lui din punctulŭ de vedere alŭ relaţiunilorŭ monarchiei nóstre cu Germania, reproducemŭ partea esenţială a acestui articulŭ, asupra căruia vomŭ mai reveni.

După ce arată câtŭ de tare şi unitară este organisaţiunea armatei germane, „Kreuzzeitung“ continuă astfelŭ:

„Tractatulŭ dela 7 Octomvre 1879, care ne-a unitŭ érăşi cu vechiulŭ nostru aliatŭ Austria spre apĕrarea comună, ne face sĕ aruncămŭ de multe orĭ privirile asupra stărilorŭ din acelŭ imperiu, unde serviţiulŭ militarŭ obligătorŭ pentru toţĭ a cerutŭ asemenea o armată a poporului ca sĕ fiă unŭ scutŭ alŭ monarchiei întregĭ. Puterea şi tăria aliatului nostru depinde mai cu sémă dela organisarea unitară şi strînsă a armatei sale, care apare în adevĕrŭ, mai alesŭ după întroducerea recrutării teritoriale, mai multŭ ca o armată de popóre decâtŭ ca o armată a poporului“.

„Totuşĭ noi credemŭ, că semţĕmentulŭ monarchicŭ şi alipirea către patria comună austriacă, care prevaléză în sînulŭ maiorităţii precumpĕnitóre a poporaţiunilorŭ, ar pute sĕ păstreze acestei armate caracterulŭ unitarŭ de „armată împĕrătéscă“, cu tóte că e compusă din batalióne seu regimente germane, slave, române — şi maghiare“.

„Numai acea împrejurare ameninţă unitatea armatei împĕrătescĭ, că uneia din diferitele naţionalităţĭ de altmintrelea egalŭ îndreptăţite i s'a datŭ nu numai o posiţiune de sine stătătóre în monarchiă, ci şi stăpânirea peste alte naţionalităţĭ într'unŭ statŭ deosebitŭ. După concesiunile de dreptŭ publicŭ făcute Maghiarilorŭ, a cărora hotare neprecisate ei le-au lărgitŭ în multe privinţe în modŭ arbitrarŭ, au urmatŭ concesiunĭ fórte îngrijitóre pe tĕrĕmulŭ militarŭ. Armata honvediloru formézá deja sĕmburele unei armate naţionale de sine stătătóre ungurescĭ. Şi cu tóte că în dieta din Pesta nu s'a făcutŭ până acuma propunerea deplinei separărĭ a armatei honvedilorŭ de armata împĕrătéscă, precum nu s'a făcutŭ nicĭ propunerea separărei desĕvĕrşite a Ungariei de împĕrăţiă, totuşĭ agitaţiunea naţională a nobilimei maghiare, care se lăţesce aşa de uşorŭ în sînulŭ poporaţiunei maghiare, urmăresce neobositŭ şi energicŭ acéstă ţintă“.

„Acestui curentŭ naţionalŭ, ce devine din anŭ în anŭ mai putemicŭ, i s'a opusŭ întotdéuna numai o slabă putere de resistenţă. Şi acum cei din Pesta numai cu mare rĕcélă părtinescŭ susţinerea comandei germane în regimentele unguresci. De altă parte însĕ membrii de frunte ai oposiţiunei parlamentare facŭ în pressa naţională, ce le stă la disposiţiă, un adevĕratŭ asaltŭ asupra organisaţiunei de faţă a „armatei comune,“ a căreia comunitate „naţiunea ungară“ nu o voiesce.“

„Aicĭ se dovedesce învederatŭ, câtŭ de departe îĭ este ertatŭ sĕ mérgă regimului parlamentarŭ din Peşta, cu care, durere, prea de multe orĭ cochetéză parlamentarii germanĭ din Viena, în combaterea instituţiunilorŭ monarchice şi câtŭ de puţinŭ se cruţă autoritatea dinastiei“.

„Retragerea ministrului de rĕsboiu c. r. conte Bylandt-Rheidt a datŭ acum prilegiu la nouĕ atacurĭ în contra armatei. Suntŭ douĕ partide, carĭ atacă. *Oposiţiunea moderată* pretinde deocamdată numai maghiarisarea în partea aceea a armatei, care aparţine Ungariei. Acésta ar fi totodată o minunată promovare a maghiarisării poporaţiunei germane, române şi slave ce s'a pusŭ la cale pe tĕrĕmulŭ administraţiei justiţiei ca şi pe acela alŭ şcólei. Se înţelege de sine, că înainte de tóte cei din oposiţiunea moderată cerŭ ca instrucţiunea oficerilorŭ şi suboficerilorŭ sĕ se facă în limba maghiară. Cealaltă partidă, a *independenţii naţionale*, cere separarea armatei naţionale unguresci din legătura armatei austriace, ca o consecuenţă necesară şi naturală a independenţii de dreptŭ publicŭ a Ungariei, căreia i s'a concesŭ deja egemonia maghiară şi limba de statŭ maghiară.“

„O foiă a independenţilorŭ scrie despre armată şi despre capulŭ ei supremŭ următórele“....

Aicĭ fóia berlinesă reproduce pasage dintr'unŭ articulŭ alŭ ḑiarului „Ellenzék“, în care se atacă instituţiunea armatei comune în modulŭ cunoscutŭ cetitorilorŭ noştri, apoi continuă aşa:

„Acesta e limbagiulŭ uneia din foile cele mai de frunte şi lăţite ale oposiţiunei naţionale şi postulatulŭ ei, ca Ungaria sĕ aibă o armată independentă sub unŭ ministru de rĕsboiu responsabilŭ parlamentului ungarŭ şi dependentŭ de elŭ, e împărtăşită de mulţĭ politicĭ serioşĭ de dincolo de Laita. Şi acésta chiar cu speranţa unui succesŭ într'unŭ timpŭ nu pré îndepĕrtatŭ, — speranţă la care parŭ a îndreptăţi multele concesiunĭ ce li s'au facutŭ Ungurilorŭ de către cei din Viena.“

„Cetindŭ asemenĭ articulĭ lipsiţĭ de orĭ-ce sentimentŭ monarchicŭ şi de orĭ-ce respectŭ către coróna trebue sĕ întrebe omulŭ firesce: „Nu e p'acolo nicĭ unŭ procurorŭ?“

„E lucru durerosŭ, că fiindŭ aşa de neclară posiţiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei, nu se potŭ cunósce apriatŭ marginele, unde încetézá suveranitatea „naţiunei“ şi începe aceea a monarchului, şi regimulŭ parlamentarŭ în Peşta scie destulŭ de bine sĕ opună bariere naţionale ministrului de justiţiă, mai alesŭ acolo unde-i vorba de libertatea de pressă. Altmintrelea n'ar fi cu putinţă ca în multe privinţe sĕ se esercite prin pressă de către partida radicală unŭ terorismŭ formalŭ tocmai asupra astorŭ feliu de autorităţĭ bisericescĭ şi comunale, care manifestă sĕmţĕminte de fidelitate către Rege.“

„Aşa de esemplu s'a întêmplatŭ că fŭ împiedecată aşedarea de portrete ale Majest. Sale împĕratului Francisŭ Iosifŭ în colegii bisericescĭ şi orăşănescĭ, orĭ au fostŭ criticate în modŭ urîtŭ, pre când din contră s'au făcutŭ chiar provocarea sĕ se aşeḑe portrete „naţionale“ de ale eroilorŭ lorŭ revoluţionarĭ. Nicĭ aranjarea de serbărĭ în onorea lui Kossuth şi discutarea lorŭ prin pressă nu e ceva neobicĭnuitŭ“.

„Cu tóte abnormităţile de soiulŭ acesta avemŭ încrederea, că paladiulŭ corónei împĕrătescĭ, armata împĕrătéscă va fi pe deplinŭ asiguratŭ şi mănţinutŭ tocmai la timpŭ şi în Ungaria, şi anume spre marea satisfacţiune a poporaţiunilorŭ nemaghiare fidele regelui.“

„Nu credemŭ că gloriósele stîndarde împĕrătescĭ negru-galbene vorŭ ceda stĕgului lui Stefanŭ, care prea adeseorĭ încă a fostŭ ridicatŭ de nobilimea maghiară în timpulŭ mai vechiu şi mai nou în contra suveranului legitimŭ. Cuvĕntulŭ împĕrătescŭ, care deunăḑile a asiguratŭ Saşilorŭ din Ardealŭ credincioşĭ regelui susţinerea naţionalităţii lorŭ, a adusŭ aminte, că maiestatea corónei habsburgice póte sĕ pună stavila cuvenită esceselorŭ de putere maghiare şi ameţelei de suveranitate naţională maghiară. Cânteculŭ lui Grillparzer despre armata împĕrătéscă: „In tabĕra ta este Austria!“ în Germania ilŭ cântă tótă lumea — dóră elŭ nu va fi amuţitŭ în patria sa?“

Schimbarea ministerială în România.

Sub acestŭ titlu se scrie din *Petersburg* către „Neue fr. Presse“:

In retragerea lui Brătianu, cele mai multe foi de aci vĕdŭ o perdere a politicei austro-file a României. Puterea referinţelorŭ a constrînsŭ pe domnitorulŭ României, ca mai nainte pe celŭ alŭ Serbiei, a ceda disposiţiunei anti-austriace a supuşilorŭ ei.

Rusia n'a intrigatŭ contra lui Brătianu, dér elŭ a trebuitŭ sĕ cadă, fiindŭ că a fostŭ pré popularŭ în Austria. Poporulŭ românŭ vede în Austria pe duşmanulŭ sĕu naturalŭ, şi de aceea fiecare bărbatŭ de statŭ românŭ, care este pentru o strînsă cooperare a României cu Austria, trebue mai curêndŭ orĭ mai târḑiu sĕ cadă. De aceea în Petersburg şi în Moscva se consideră căderea lui Brătianu ca o victoriă a voinţii poporului, care nu doresce a sta alăturea cu Austria, ci de a trăi în concordiă cu Rusia.

In judecarea cabinetului Rosetti-Carp părerile ḑiarelorŭ se deosebescŭ. „Novoje Vremja“ scrie, că partida din care a eşitŭ noulŭ ministerŭ românŭ desaprobă orĭ-ce supunere a politicei române faţă cu dorinţele şi planurile cabinetului din Viena, şi Carp e celŭ mai energicŭ duşmanŭ alŭ lui Brătianu. „Novosti“ e de părere, că Regele Carolŭ preţuesce multŭ pe bărbaţii de statŭ, carĭ au ajutatŭ a lega maĭ strînsŭ pe Austria şi pe România, şi Carp este un astfelŭ de bărbatŭ de statŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Tabla r. din Pesta a datŭ strictă îndrumare tribunalului r. din Neutra, de a lua protocólele de investigaţiă numai în limba maghiară.

Incă o călcare de lege şi o încălcare a drepturilorŭ naţionalităţilorŭ în interesulŭ maghiarisărei, comise chiar de cei chiămaţĭ a respecta legea şi a face dreptate!

* *

Guvernulŭ ungurescŭ are de gândŭ sĕ zidéscă o temniţă mare în Clusiu cu banĭ din fondulŭ formatŭ prin amende.

Ce'i trebue traistei góle — temniţă în care sĕ 'ncapă sute de inşĭ!

* *

In „Szekely Nemzet“ atacă fórte violentŭ unŭ proprietarŭ din Boroşneulŭ mare pe judele comunalŭ Foris-Mihaly din Terlungeni şi pe Slevaldt György şi'i învinovăţesce, că venitulŭ curatŭ alŭ unei representaţiunĭ de diletanţĭ dată la 26 Februarie în Boroşneulŭ mare în favórea Kulturegyletului ardeleanŭ în sumă de 65 fl. l'au ţinutŭ pentru dênşii.

In fine începŭ a se da pe faţă şi scandalurile kulturegyletiste.

* *

Tĕrgulŭ anualŭ de primăvară alŭ Sibiiului se va ţine: la 22 Aprilie celŭ de oi, la 29 Aprilie celŭ de vite cornute şi de cai, tĕrgulŭ principalŭ la 3 Maiu n.

* *

In Akoşfalĕu, comit. Mureşŭ-Turda, e de ocupatŭ postulŭ de magistru poştalŭ, pe lângă o cauţiune de 100 fl. în banĭ gata; léfa anuală e de 180 fl. şi 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă. De asemenea în Vingardŭ, comit. Albei de josŭ, acelaşŭ postŭ e de ocupatŭ cu léfă anuală de 150 fl. şi 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, mai avêndŭ a se destina ulteriorŭ şi cheltuelĭ de espedare. Suntŭ preferiţĭ la aceste posturĭ cei carĭ au avere. Petiţiile se adreséză în timpŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţiunea telegrafică şi postală din Sibiu.

* *

Statutele societăţii române de lectură din Câmpenĭ „Concordia“ au fostŭ aprobate şi întărite de ministerulŭ ungurescŭ de interne.

* *

Inaintea tribunalului din Sibiiu s'a pertractatŭ dela 4 până la 7 Aprilie procesulŭ de înşelătoriă intentatŭ fostului oficialŭ de dare Samuilŭ Stoica. Anume multe chitanţe de pensiunĭ militare, care deja erau plătite la cassa de dare, au fostŭ provĕdute de Stoica cu numĕrŭ falsŭ de journal, presentate încă odată şi érăşĭ plătite. Astfelŭ în urma cercetărĭi s'a constatatŭ, că erarulŭ a fostŭ păgubitŭ cu 1919 fl. 63 cr. Stoica a fostŭ condamnatŭ la 3 anĭ închisóre. S'a apelatŭ din amêndouĕ părţile.

* *

Alŭ 4-lea concertŭ în abonamentŭ alŭ orchestrei orăşenescĭ din locŭ se va da Duminecă în 3 (15) Aprilie, în sala hotelului Nr. 1.

* *

Căpitanulŭ Mardare din flotila română a fostŭ condamnatŭ de consiliulŭ de rĕsboiu la 3 lunĭ închisóre, perderea gradului și la 20 lei amendă pentru că a primitŭ mită dela Broadwell, spre a-lŭ ține pe acesta în curentulŭ prețurilorŭ oferite de alte casse pentru furniturile ministerului de rĕsboiu, și sĕ faciliteze astfelŭ comanilele casselorŭ, ale cărorŭ representantŭ era Broadwell. Afacerea acésta stă în legătură cu a generalului Maican, care va fi judecatŭ în dilele acestea.

Nostimadă jidovéscă.

Foia jidano-maghiară „Egyenlöség," și după ea cumătră-sa „Pester Lloyd" istorisescŭ următórea nostimadă:

Actualulŭ ministru-președinte român d-lŭ Rosetti avŭ sĕ'șĭ mulțămescă viéța în 1848 unui tinerŭ jidovŭ, anume Ephraim Rosenthal. Rosetti, care jucă încă în 1848 unŭ rolŭ politicŭ, ținŭ într'o di pe piéța principală din Bucurescĭ o vorbire cătră poporŭ. Atuncĭ ridică unŭ bărbatŭ din mulțime o pușcă și ținti asupra lui Rosetti. Numitulŭ Ephraim Rosenthal observă acésta și acoperi cu corpulŭ sĕu pe vorbitorŭ. Impușcătura pocni și Rosenthal cădŭ josŭ lovitŭ de mórte. Invinsŭ de simțĕmintele sale de recunoscință, Rosetti dise în fața poporului următórele cuvinte memorabile: „Acestŭ tinerŭ a sigilatŭ vina mea contra confesiunei sale cu sângele seu, neobositŭ voiu lucra pentru egala îndreptățire a aceleia." D-lŭ Rosetti 'șĭ-a ținutŭ promisiunea sa astfelŭ că a trecutŭ — între antisemițĭ.

Frumósă poveste jidovéscă! Las'că Teodorŭ Rosetti era încă copilŭ pe la 1848 dér jidovulŭ se se espună glonțului pentru unŭ Românŭ, la asta chiar cumătrele de mai susŭ arŭ rĕspunde, décă le-ai apuca de scurtŭ: „Nu sciu n'am vĕdutŭ, altu a spusŭ la mine!"

Fițĭ pe pace, nu vĕ sfădițĭ!

Sub acestŭ titlu scrie „Fóia Diecesană", organulŭ episcopalŭ din Caransebeșŭ, într'unŭ articulŭ între altele:

...Noi nu ne aducemŭ aminte, sĕ fiă existat vre un timp, în care sĕ fi eșitŭ la ivélă atâtea certe, sfedĭ, neințelegerĭ și împărecherĭ mai în tóte centrele vieții nóstre bisericescĭ și naționale. Mai nainte astfelŭ de certe deși existau dér erau mai multŭ locale, isolate.

Te cuprinde unŭ simțŭ de adâncă durere, când vedĭ pe puținii Românĭ din Timișóra denunțându-se unii pe alții, apoi pe unii din Aradŭ părăsindŭ vechile tradițiunĭ ale solidarității credincioșilorŭ bisericei nóstre și. în fine pe alții din Sibiiu lăsândŭ frĕu liberŭ pasiunilorŭ lorŭ. Amŭ putea sĕ aducemŭ și alte esemple despre disolata nóstră stare socială și din alte localitățĭ locuite de credincioșĭ de ai noștri. Simțulŭ acesta ți-se potențéză, când vedĭ și cetescĭ, cu ce inverșunare se pórtă lupta pentru nisce lucrurĭ, carĭ între împrejurărĭ normale și nepasionate s'ar putea fórte bine regula în liniște fără de a trage clopotulŭ celŭ mare într'o dungă și fără de a recurge la mijlócele detestabile ale invectivelorŭ și calumnielorŭ personale.

Rĕulŭ acesta socialŭ se vede că a prinsŭ rădĕcinĭ adêncĭ la noi. Noi nu încumetămŭ a încerca vindecarea lui. Deși unii cei mai micĭ dintre frațĭ, totușĭ ne ținemŭ de sântă datorință a apostrofa și noi pe desidențĭ cu cuvintele de mai susŭ ale marelui Andreiu rostite pe patulŭ morții: *Fițĭ pe pace, nu vĕ mai sfădițĭ!*

Ajungĕ-ne desastrele și nesuccesele urmate până acum, dreptŭ consecință a certelorŭ, neințelegerilorŭ și împărecherilorŭ dintre noi. Nu aducemŭ exemple, pentru că exemplele fiindŭ odióse nu voimŭ sĕ mai inveninămŭ și noi spiritele pasionate.

Ne mărginimŭ de astădată a reproduce opiniunea unui publicistŭ slavŭ referitorŭ la caracterulŭ conaționalilorŭ sĕi, fiind-că acéstă caracterisare se potrivesce ca ou cu ou și la noi la Românĭ. Elŭ caracteriséză pe Slavĭ și acțiunile lorŭ astfelŭ: „Pentru o lapaliă, unŭ bagatelŭ, sărimŭ dreptŭ în susŭ, ne înfuriămŭ, ne întindemŭ puterile până se se rupă; facemŭ larmă, strigămŭ de mama focului, și când este sĕ împlinim fapte, puterea nóstră este deja risipită, storsă. Puterile nóstre le perdemŭ strigândŭ în pustiă, pe când contrarii noștri vinŭ cu putere plină asupra nóstră și ne învingŭ. Lucrarea lorŭ este conscie de scopŭ și rețeua lorŭ se lățesce cu mare grijă în tóte părțile spre a prinde în ea și rĕmășițele ultime alŭ Vestului slavicŭ. Ei își lucră unulŭ în mânia altuia. Décă nu succede o încercare, ei cutéză a doua, fără ca ei sĕ se sfădéscă, critiseze și înjosescă unii pe alții. Cu vĕnjosiă admirabilă sciu a ne subtrage terenulŭ de sub picióre lăsând laudele publice pentru timpulŭ ajungerei pe deplinŭ a succesului. Noi suntem dedațĭ a erupe în strigăte de bucuriă la cuvĕntulŭ celŭ dintêiu frumosŭ, contrarii noștri o facŭ acésta după sĕvĕrșirea faptei. Noi atĕrnămŭ înainte de a trece la lucru de clopotulŭ celŭ mare, ce voim sĕ facemŭ și pe urmă — ne mulțămimŭ cu cuvinte, nu facemŭ nimicŭ, pe când contrarii noștri retacŭ eventualitatea unui succesŭ favorabilŭ, pentru ca sĕ a-demenéscă privegherea nóstră. De aci vinŭ nesuccesele nóstre."

„Sĕ ne întórcemŭ dér la înălțătórele exemple ale primilorŭ noștri redeșteptătorĭ, carĭ nu făceau larmă în lume cu causele nóstre, dér cu atâtă mai sîrguinciosŭ au sĕvîrșitŭ în liniște și tăcere lucrulŭ naționalŭ și de sigurŭ vom secera mai multŭ succesŭ pe acéstă cale, decâtŭ prin declamărĭ góle fără lucrare cu pricepere și perseveranță și fără de devotamentŭ idealŭ."

O! décă și'ar pune la inimă mulțĭ dintre conducĕtorii noștri chemațĭ și nechemațĭ aceste prețióse admonițiunĭ și sfaturĭ!

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In comitatulŭ Cojocnei au începutŭ dilele din urmă a deveni la ordinea dilei incendiările. Așa în comuna Corușŭ [Kórod] au arsŭ de curêndŭ edificiele a 10 proprietarĭ, paguba se socotesce la mai multe mii. Positivŭ se scie, că foculŭ a fostŭ pusŭ de o mână rea. Incendiatorulŭ este urmăritŭ. — In comuna Inocŭ s'a pusŭ focŭ casei proprietarului Varga Mihály. A arsŭ casa împreună cu edificiele economice. Foculŭ a fostŭ pusŭ de o mână rea. — In Sânpaululŭ ungurescŭ s'a iscatŭ unŭ incendiu asemenea din aprindere, căruia a cădutŭ jertfă și unŭ copilŭ. Cercetarea continuă. — In Juculŭ inferiorŭ din cerculŭ Mociului s'a datŭ focŭ casei locuitorului David Jacob. Casa fù prefăcută în cenușă. Incendiatorulŭ e necunoscutŭ, cercetarea continuă.

Academia Română

sesiunea generală din anulŭ 1888.

(Urmare.)

III. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice.

In anii trecuțĭ publicațiunile documentelorŭ istorice adunate de nemuritorulŭ Eudoxiu de Hurmuzaki, și înmulțite cu produsulŭ cercetărilorŭ Academiei, a înaintatŭ cu mare repeziciune.

In acestŭ anŭ s'au tipăritŭ următórele volume:

1. S'a terminatŭ partea 2-a a volumului III, în care s'au publicatŭ 563 documente din anii 1576—1600. Cea mai mare parte din aceste documente, privitóre la faptele lui Mihaiu Vodă Vitézulŭ și la epoca domniei lui, provinŭ din archivele Veneției prin statornica bunăvoință a directorului lorŭ d-lŭ Cecchetti. Altele au fostŭ adunate din bibliotecile și archivele Romei prin îngrijirea zelosului și regretatului Dr. Obedenaru, precum și din bibliotece și archive polone, strânse unele de cătră rĕposatulŭ nostru colegŭ Papiu Ilarianŭ și procurate altele în urma cercetărilorŭ făcute de cătră bibliotecarulŭ nostru d-lŭ I. Bianu în călĕtoria întreprinsă spre acestŭ scopŭ. La sfîrșitulŭ volumului s'a reprodusŭ textulŭ a 40 de broșurĭ, tipărite la Roma, Verona și Ferrara în anii 1594—1601, carĭ tóte suntŭ relațiunĭ despre rĕsbóiele făcute în contra Turcilorŭ în acei anĭ de cătră Michaiu Vitézulŭ, Sigismund Batori Principele Transilvaniei și de împĕratulŭ Austriei, broșurĭ carĭ au fostŭ dăruite în anulŭ trecutŭ de mine bibliotecei academiei. La acestŭ volumŭ se tipăresce acuma indicele alfabeticŭ, și în curêndŭ va fi publicatŭ. Indată după terminarea lui, se va începe tipărirea volumului II, care va cuprinde documentele privitóre la anii 1451—1575.

2. S'a publicatŭ întâia jumătate a volumului alŭ III-lea din suplementulŭ la colecțiunea Hurmuzaki. In acestŭ volumŭ (de 395 pagine) s'au tipăritŭ tóte documentele, în numĕrŭ de 56, procurate prin îngrijirea d-lui Odobescu din Archivele Ministeriului afacerilorŭ streine din Parisŭ. Tóte aceste documente, între carĭ se află și prețiósele memorii ale generalului Lanperon, privescŭ evenimentele petrecute în vechile principate dela 1700 până la 1812.

Așteptămŭ dela d-lŭ colegŭ Odobescu manuscriptulŭ necesarŭ pentru a completa a doua jumĕtate a acestui volumŭ. Spesele necesare pentru adunarea lorŭ s'au remisŭ d-lui Odobescu la finele sesiunei trecute.

3. Lucrarea adunărei din diferite publicațiunĭ a documentelorŭ istorice anteriore anului 1575, cu care comisiunea publicațiunilorŭ Hurmuzaki a însărcinatŭ pe membrulŭ corespondentŭ alŭ Academiei d-lŭ N. Densușianu, a continuatŭ fără întrerupere și în cursulŭ anului încetatŭ. D-lŭ Densușianu a fostŭ însărcinatŭ de Ministerulŭ Instrucțiunei publice cu o misiune de cercetărĭ istorice la Roma. D-sa lucréză cu mare succesŭ mai cu sémă în Archivele și Bibliotecile Vaticanului. Colecțiunea de documente va câștiga multe și prețióse adausurĭ din resultatele acestei călĕtorii.

4. Cercetarea și decopiarea documentelorŭ privitóre la istoria nóstră se urméză în Achivele Veneției sub îngrijirea d-lui Cecchetti, care și până acum ni-a procuratŭ, cu cheltuelĭ de totŭ neînsemnate, unŭ bogatŭ și prețiosŭ tesaurŭ pentru istoria nóstră.

5. Din Archivele familiare ale Prințului A. Radziwill, aședate în castelulŭ dela Nieswicz, s'au copiatŭ la 300 documente după indicațiunile d-lui Bianu, în urma cercetărilorŭ ce a fostŭ însărcinatŭ de Academiă sĕ facă în acelŭ archivŭ.

6. In urma indicațiunilorŭ date de d-lŭ N. Densușianu, Delegațiunea a rugatŭ pe d-lŭ profesorŭ G. Gelgich dela Ragusa de a cerceta și decopia pentru Academiă tóte documentele de interesŭ pentru istoria românéscă, carĭ se vorŭ afla în Archivele Ragusane. Lucrarea este acum începută și sperămŭ că în anulŭ viitorŭ se vorŭ primi copiile acestorŭ prețióse documente, gata de a fi tipărite.

IV. Cercetări și explorări scientifice.

1. In sesiunea trecută ațĭ numitŭ o comisiune compusă din d-nii colegĭ Urechiă, Papadopolŭ-Calimachŭ, Cobălcescu și Stefănescu, acestei comisiunĭ i-ațĭ datŭ însărcinarea de a explora stațiunea archeologică dela Cucuteni.

In ședința dela 12 Iunie d-lŭ Gr.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(6)

NUNTA IN ȘCHEIU.

Pănă pe la 1830.

După-ce frângeau tinerilorŭ „colacu" în capŭ, începeau și omenii și muierile sĕ intre în casă și sĕ se așede la masă. Nunu și ómenii ședeau bașca la masă, nuna și muierile eră bașca la altă masă și în altă casă, când nu încăpeau cu toții în una. Apoi totdeuna nunta era mai mare și ómenĭ și muierĭ erau chiămațĭ și veniau mai mulțĭ ca la logodnă¹). Totdeuna ómenii ședeau la masă în casa a mare; muierile ședeau la masă în căscióră, orĭ de erau și aicĭ totŭ ómenĭ, de era nunta mare, la muierĭ le puneau masă la vr'unŭ vecinŭ. — Nunu și nuna fiăcare era în fruntea mesii. — De bașca erau și feciorii; în vreme bună și vara, lorŭ li-se punea masă de obiceiu afară în curte, orĭ décă era lângă casă vre-o grădiniță, li-se punea acolo, orĭ li se punea la vecini, când nu era altŭ locŭ.

Miresii, după-ce intra în casă, îi lua procovu din capŭ. Ea nu ședea la masă, ci pe ea o lua și o ducea într'o casă îndĕrĕtŭ, în cămară, de unde ducea pe masă bucate, o ducea în pivniță, de era vară, orĭ o suia în podŭ, pentru ca sĕ nu se mânjască pe haine, și acolo îi ducea de mânca și ea, și ședea până se sculau dela masă.

Lăutarii totŭ ca la logodnă, împărțițĭ prin tóte casele pe unde erau mese, începeau sĕ „dică de masă" și diceau într'una câtŭ ținea și masa. — Precum socrii marĭ la logodnă, totŭ așa la nuntă socrii micĭ, ca orĭ-ce nuntașŭ, stau la masă.

Fiă-care meseanŭ trebuia sĕ mérgă de acasă cu cuțitŭ, cu furculiță, cu lingură și cu șervetŭ, ca și la logodnă. — La masă căra ginerele, chiămătorii, socrii marĭ, surorĭ și frațĭ de ai ginerelui și alții. — Pentru gătirea la nuntă era bucătăresă, câte o muiere de Românŭ, care se pricepea. — Intâiu duceau la masă fiertura, de obiceiu cu fidea orĭ cu stelișóre și totdéuna bine sofrănită; după fiertură aduceau rasolu cu hreanŭ. După rasolŭ, până sĕ schimbe de pe masă, chiămătorii, cu vre-o soră orĭ mai de aprópe rudă a ginerelui, mergeau la cuptorŭ¹) cu molda de aduceau friptura.

Luau cu ei și unŭ lăutarŭ, de obiceiu pe celŭ cu clanaretu, de când dicea se audia de a treia uliță. Friptura era de carne de vacă, purcei fripțĭ întregĭ, și carne de porcŭ; décă nunta era mai mare și-i da mâna, ginerile cumpĕra unŭ porcŭ mai mare orĭ mai micŭ, pe care ilŭ tăia încă de Sâmbătă cătră sĕră. Tótă carnea era friptă, și cu purcei cu totŭ, în tave. După-ce se aducea acasă friptura, o tăiau în bucățĭ și începeau sĕ ducă la masă. Nunului, nunii și socrilorŭ micĭ le duceau mai multŭ de purcelŭ: lorŭ li se scia purcelu întregŭ; în celel'alte părțĭ puneau amestecată și fiăcare își scotea pe farfuriă. La friptură puneau lapte acru. Vinŭ se aducea în sticle și fiăcare din nuntașĭ își turna în paharŭ și bea, orĭ își turna unu la altu de închina. Altu, chiămătorŭ orĭ ajutătóre, umbla din când în când cu coșu cu pâne și da pe unde trebuia.

De pe când începea sĕ isprăvéscă cu friptura, începeau plocónele, mai cu sémă între bărbatŭ și muiere sĕu între prea de aprópe cunoscuțĭ, orĭ rude. Unŭ paharŭ de vinŭ se acoperia cu o farfuriă întórsă cu fundu în susŭ și după ce se potrivia bine, se întorcea apoi paharu cu friptura, încâtŭ din vinŭ prea puținelŭ sĕu mai de locŭ nu curgea în farfuriă: pe paharŭ se punea o făliă de pâne, pe pâne un oscior orĭ o bucățică de friptură, puținŭ lapte acru și cu o flóre nunu ilŭ trimetea nunii, bărbatu nevestei lui, și acestea adăugau câte o țigară și li le trimeteau îndĕrĕtŭ prin chiămătorĭ orĭ prin ajutătóre. — Din îndrăznéla unui feciorŭ de a trămite plo

¹) Sĕu cum se pronunță în Șcheiu: logornă r'o logolnă.

¹) In Șcheiu fiăcare casă își cóce singură pâne, precum e în tótă țéra Ardélului, însĕ în Șcheiu nu-șĭ mai are fiăcare casă cuptorulŭ ei, ci numai câte-va cuptóre mai suntŭ, unu icĭ altu colo, și la ele cocŭ și celelalte muierĭ, dér pe plată. De obiceiu se cóce odată pe septĕmână: Sâmbăta: mai rarŭ se aprinde cuptoru și Mercurea. A mânca în Șcheiu pâne de cumpĕrată însemna a fi calicŭ. Cuvintele: belcherŭ (Bäcker) și brutarŭ (dela Brodt) arată că străinii și anume Nemții ne-au învĕțatŭ sĕ mâncămŭ pâne de cumpĕrată.

Albia sĕu troca în care se frămîntă pânea, e provĕdută la cele două căpĕtâie de o parte și de alta cu câte unŭ colțŭ ca unŭ mânerŭ, de oparte ducŭ duoi inșĭ: unu înainte și altu îndĕrĕtŭ: ea portă în Șcheiu numele de moldă dela „die Mulde".

Stefănescu, în urma unei cercetărî la fața locului, făcută împreună cu d-lŭ Cobâlcescu, a presentatŭ Academiei o relațiune asupra acestei stațiunî, precum și mai multe bucățî de ceramică aflate acolo. Comisiunea vĕ va presenta Domniilorŭ-Vóstre o relațiune completă asupra esplorațiunei sale.

2. Venerabilulŭ nostru colegŭ d-lŭ G. Barițŭ a continuatŭ și în anulŭ trecutŭ cercetările sale istorice în Bibliotecele și Archivele Transilvaniei, spre care scopŭ i s'a pusŭ la disposițiune suma de lei 2,500 prevĕdută în budgetŭ.

D-sa a trimisŭ o importantă colecțiune de documente și alte manuscrise istorice, parte în copii, parte în originalŭ, carî tóte au fostŭ presentate Academiei în ședința dela 18 Decemvre.

3. Asupra sumei de 2,500 lei, dată d-lui colegŭ Odobescu în budgetŭ pentru culegerea de documente istorice din Franța, s'a vorbitŭ mai susŭ.

4. In ședința dela 29 Maiu, Președintele nostru d-lŭ Kogâlnicénu, după indicațiunea d-lui Papadopol-Calimach, a arătatŭ că în Archivele dela Odessa se află o colecțiune de peste 2.000 dosare de acte privitóre la administrațiunea ruséscă din țĕrile române în timpulŭ ocupațiunilorŭ din anii 1806—1812. Importanța acestei colecțiunî este fórte mare, după cum se póte vede din inventariulŭ lorŭ publicatŭ în Analele Societățeî istorice și archeologice din Odessa (tom. XI pag. 269—310). D-lŭ Kogâlniceanu a propusŭ și Academia a aprobatŭ ca sĕ se dea însărcinare Bibliotecarului Academiei, d-lui I. Bianu, sĕ mérgă la Odessa, sĕ cerceteze acéstă colecțiune, și sĕ îngrijéscă a se procura copii după tóte actele cuprinse într'însa, puindu-i-se spre acestŭ scopŭ la disposițiune suma trebuitóre din banii fondului Hagi-Vasile. Incassarea acestuî fondŭ înse întârdiindŭ, și întrebuințarea lui nefiindŭ încă regulamentată, Delegațiunea a credutŭ că este mai bine a se amâna de o-cam-dată îndeplinirea acestei decisiunî.

5. Descoperirile și explorările archeologice făcute în țéră au preocupatŭ Academia în mai multe ședințe. D-lŭ Kogâlniceanu, în ședința dela 19 Iunie, a datŭ informațiunî despre multele descoperirî archeologice carî se facŭ în Dobrogea și despre bogatele colecțiunî de anticitățî carî s'au strînsŭ în acéstă provincia.

De asemenea d-lŭ colegŭ N. Ionescu a adusŭ la cunoscința Academiei o descoperire archeologică făcută la Cârna în județulŭ Doljŭ pe malulŭ Dunării și a atrasŭ atențiunea asupra stricăciunilorŭ și risipei de carî sunt amenințate anticitățile carî se descoperŭ prin diferitele puncte ale țĕrei.

D-lŭ V. A. Urechiă a atrasŭ și D-sa atențiunea asupra lipsei de îngrijire cu care se tractéză petrile cu inscripțiunî de pe la biserici când acestea se restauréză.

Intr'o călĕtoria ce am făcut în Dobrogea cu d-lŭ Tocilescu, am avutŭ fericirea de a descoperi mai multe monumente, dintre carî unele de mare însemnătate pentru timpulŭ dominațiunei romane. (Va urma).

Sciri poliţienesci.

La arătarea făcută de servitórea Balint Rosa, că acum vr'o 2 lunî i s'a furatŭ de cătră Szöcc Katalina servitóre în Bluména unŭ șalŭ, făptuitórea a fostŭ predată judecătoriei cercuale.

Erî séra curĕndŭ după ultima representațiune din circŭ, artistulŭ Henri Steiner, care venise beatŭ la representațiune și maltratase acolo unŭ calŭ, precum se dice, ér fața cu directorulŭ se purtase fórte renitentŭ, din care causă fŭ concediatŭ din serviciu, 'șî-a datŭ câte-va loviturî de cuțitŭ, cu intențiunea de a se sinucide. Numai cu mare greutate isbutiră a liniști pe tinĕrulŭ omŭ, care era fórte iritatŭ, și a-lŭ feri de alte escese, și în cele din urmă a îndupleca pe directorulŭ sĕ-lŭ ia cu trupa la Sibiiu.

De pe la Gherla, 3 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ!

Alaltăerî am umblatŭ pre la Gherla în afacerî felurite. Și mai mare îmî fŭ mirarea, când audii, că cu o cale potlua parte la petrecania (înmormêntarea) dlui Michailŭ Șerbanŭ, canonicŭ în Gherla, carele după unŭ morbŭ scurtŭ de 4—5 dile se mută la cele vecînice în 30 Martie a. c. în vĕrstă de 65—70 de anî. Mĕ simțŭ datorŭ în conscința a-Țî împărtăși acéstă scire Dle Redactorŭ, pentru că bĕtrânulŭ și regretatulŭ decedatŭ a fostŭ unŭ membru deschilinitŭ în organismulŭ bisericei și școlei gr. cat. dela Gherla. Ca limbistŭ mare (vorbia cu asemene ușurătate și desĕvêrșitŭ limbele: română germană, maghiară, francesă și latină) ca specialistŭ în ale artilorŭ frumóse (pricepĕndu-se bine în ale picturei, architecturei și musicei vocale bisericescî), ca espertŭ în ale scólelorŭ — regretatulŭ M. Șerbanŭ a lăsatŭ după sine la Gherla unŭ golŭ simțitŭ carele cu greu se va împlé.

Eu l'am cunoscutŭ din copilăriă, de când umbla ca inspectorŭ școlarŭ diecesanŭ prin întréga diecesă la esamene și în alte treburî școlastice. Precum mi s'a spusŭ, pe urmă era prodirectorŭ în seminarulŭ teologicŭ și la preparandia din Gherla și președentŭ alŭ „Reuniunei învĕțătorilorŭ“ dela înființarea acesteia. Diligința, zelulŭ neobositŭ și bucuria cu care participa la tóte afacerile scolastice era fără marginî, pentru acésta era stimatŭ și iubitŭ în tóte cercurile. Spunŭ cei ce sciu, că repausatulŭ Șerbanŭ a fostŭ mâna dréptă atâtŭ ca secretarŭ tînĕrŭ pe lângă nu sciu care episcopŭ dela Oradea, câtŭ și ca canonicŭ pe lângă primulŭ episcopŭ alŭ Gherlei — Ioan Alexi; ba după mórtea acestuia avea și sorțî de a deveni episcopŭ.

La petrecania (înmormêntarea) unui venerabilŭ canonicŭ cu astfelŭ de trecutŭ și posițiă, nu-i mirare, că s'a adunatŭ unŭ publicŭ fórte numerosŭ: toțî Gherlenii (fără deosebire de națiune și religiune — era diua de pascî la apusenî) și o mulțime de prin giurŭ.

Cetiam de pre fețele tuturorŭ așteptarea îndreptățită a se puté edifica în sufletŭ prin o vorbire vrednică de repausatulŭ, vrednică de înalțiî demnitarî bisericescî presențî (între carî am vĕdutŭ și pe părintele Episcopŭ), vrednică de publiculŭ inteligentŭ, dér așteptamŭ mai alesŭ eu — dela sate unde nu mai vedî astfeliu de strălucite ceremonii și unde preoții mai necițî, mai nepregătițî cum se cade, mai năcăjițî și ei cu câștigarea pânei în sudórea fețeî lorŭ nu poțî aștepta sĕ te mai ridice cu mintea până prin regiunile cele de preste fire — adecă sĕ 'ți pască și adape duhulŭ cum se cade. Dér ce amară înșelare în așteptare când după sfîrșirea unui prohodŭ lungŭ ca postulŭ mare și cântatŭ mai multŭ de unŭ învĕțatŭ profesorŭ și doftorŭ de cele bisericescî — ne pomenimŭ cu ridicarea și ducerea mortului!

Eu, care totŭ am auditŭ de preoții noștri, că au strașnice poruncî de a predica la totŭ prilegiulŭ, mirându-mĕ de cele ce se întîmplă, întrebŭ de unŭ gherlanŭ: „Ce-i asta? D-Vóstră cei mai învĕțațî popî — cu Vlădica în frunte — nu predicațî? Și încă la petrecania unui popă mare?“ — Așa au hotărîtŭ cei marî!“ mî-a fostŭ respunsulŭ laconicŭ. „Adecă S. Consistorŭ?“ replicai eu. Dér conscutulŭ meu nu mai dise nimicŭ! Eu încă n'am mai lungitŭ vorba, că vedeam, că nu-i cădea bine întrebatului.

„Așa s'a îngropatŭ și Gulovich (canoniculŭ)!“ îmî dise într'unŭ târdiu. — Intorcêndu-mĕ spre casă cu nesce țĕranî, carî și ei au fostŭ mersŭ la Gherla sĕ vadă petrecania și sĕ *audă o poveste* (adecă predicațiă) dela popii cei marî, dise unulŭ: „Ei domnule! apoi sĕ-țî fiă ciudă că ómenii nu mai ascultă pe popa, când începe a predica — în biserică, ci esŭ; sĕ-țî fiă ciudă, că la prohóde de ómeni nu mai mergŭ sĕ învețe ceva sĕ se deștepte, ci numai de dragulŭ pomenilorŭ, când și la Domnii cei marî nu le mai trebue predicațiă. Mĕ am uritŭ la prohodulŭ Măriei Sale, câtŭ de lungŭ a fostŭ, mai cu dragŭ ascultamŭ o predicațiă dela Măria Sa Vlădiculŭ, orî dela altŭ popă mare. Atâta țĕranulŭ.

Eu lasŭ la judecata on. publicŭ cetitorŭ — modulŭ de petrecaniă a fostului canonicŭ și pictorŭ M. Șerbanŭ. Dumnedeu sĕ-lŭ erte și sĕ-lŭ odihnéscă!!

Unŭ cărturarŭ dela satŭ.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Clușiu, 11 Aprilie. Pertractarea înaintea juriului în contra „Tribunei“ pentru agitațiunî dușmane Ungurilorŭ va fi la 25 Aprilie.

Berlinŭ, 11 Aprilie. Crisa e neschimbată. Bismarck a lucratŭ după amédĭ cu împĕratulŭ stând multŭ timpŭ în Charlottenburg. Sosirea reginei Angliei s'a amânatŭ până la sfîrșitulŭ lui Aprilie.

Starea sănĕtățiî împĕratului e mai puținŭ satisfăcĕtóre, flegma e mai colorată și o lapĕdă în cantitate mai mare, somnulŭ îi e turburatŭ, la têmple se simte o presiune, peste totŭ se observă o descordare.

DIVERSE.

Insuratŭ pentru o jumĕtate de cesŭ. Poliția din Viena a arestatŭ în dilele trecute, după cererea poliției berlineze, pe unŭ individŭ care a găsitŭ unŭ nou mijlocŭ ca sĕ se puie mâna pe banî de chef. Acestŭ omŭ anume Otto Berndt, șelarŭ de meseriă, știuse sĕ se introducă într'o familiă pacînică și sĕ câștige dragostea fetei. Se hotărî căsătoria și viitorulŭ socru se învoi sĕ dea ginerelui, în diua nunții 6000 de mărcî, ca sĕ pótă deschide șelărie pe socotéla sa. Ceremonia civilă se făcuse, cea dela biserică de asemene, și nuntașii se duseseră într'un birt sĕ cineze. Inainte de masă, tatălŭ fetei dĕdu ginerelui suma hotărîtă. In timpulŭ mâncării, tinĕrulŭ soțŭ se arĕta de o veseliă tórte mare. La unŭ momentŭ eși. Nimenî nu băgă în sémă acésta, totușî deorece lipsa se prelungia, ginerile fŭ căutatŭ, dér nu putŭ se fie găsitŭ. Noulŭ soțŭ perise. Se descoperi că Berndt își lăsase nevasta, ca sĕ cheltuiéscă numai elŭ singurŭ cele 6000 de mărcî. Acu soțulŭ de jumĕtate de cesŭ a fostŭ arestatŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 11 Aprilie st. n. 1888

Bancnote românescî	Cump.	8.54	Vênd.	8.58
Argintŭ românescu .	„	8.48	„	8.52
Napoleon-d'orî . . .	„	10.01	„	10.04
Lire turcescî . . .	„	11.32	„	11.35
Imperialî	„	10.32	„	10.35
Galbinî	„	5.90	„	5.94
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescî . . .	„	104.—	„	105.—
Discontulu	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.85
Renta de hârtiă 5%	85.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	109.80
Bonurî rurale ungare	104.50
Bonurî cu clasa de sortare	104.50
Bonurî rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurî cu cl. de sortare	103.75
Galbenî împĕrătescî	5.97
Napoleon-d'orî	10.03
Mărcî 100 împ. germane	62.25
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

conŭ unei neveste tinere se născeau certurî și lucrurile ajungeau uneorî atâtŭ de departe, încâtŭ bărbatu și nevasta „mergeau pe la popî“, de cereau sĕ-i despărțéscă unu de altu.

După-ce isprăviau cu friptura, da colacu, câte o bucată pentru fiă-care, ca și la logodnă, pe care nuntașii de obiceiu ilŭ lega în șervetŭ cu câte o bucată de pâne și friptură, împreună cu cuțitu, furculița și lingura, și ilŭ ducea acasă.

Pe când se'mpărția la masă colacu, chiămătorii și muierile care duseseră pe masă, umbla cu câte o farfuriă de aduna creițarî, nu umbla toțî, ci lăsa pe câte unu orî duoi sĕ umble, și apoi împărțiau între ei; și umbla și la ómenî și la muierî și la feciorî.

Când se isprăvia masa, lĕutarii cei dintâiu eșiau în curte și cu ei eșia dróiă de băiețî, care în timpu mesei sta în drumu celorŭ ce căra pe masă; orî de câte orî îi da afară, ei totdéuna veniau éră și când nu-i yedea nimenî intra în casa unde era mese, își căuta câte unŭ unghețŭ unde sĕ stea, orî după spinarea lĕutarilorŭ, orî sgârciți pe lângă masă, și așteptau și ei până le da și lorŭ câte cineva câte o bucățică de pâne și carne orî câte unŭ paharŭ de vinŭ, și atuncî ei erau cei mai fericițî pe lume. Unii din băieță n'aveau pe nimenî la nuntă, nu era cine sĕ le pișce, de aceea mai așteptau prin casă până se se scóle dela masă și măcarŭ atuncî gustau și ei din ce mai găsiau pe masă.

Lăutarii eșiau în curte și începeau sĕ dică hora, și diceau câtŭ diceau, puținŭ, și apoi mergeau de le puneau și lorŭ la masă de mâncau. — Omenii și muierile începeau sĕ se scóle dela masă; începeau ajutórele sĕ strîngă de pe masă și chiămătorii începeau sĕ scótă mesele afară.

După-ce se sculau dela masă și se scoteau mesele și se strîngea de pe josŭ ce cădușe dela masă, o aduceau pe miresa de unde era, și o duceau unde ședuseră omenii, în casa a mare. Acolo nuna o așeḑa pe unŭ scaunŭ în mijlocu casii, o spăla pe capŭ cu vinŭ și cu colacŭ, apoi luau gimbiru, ilŭ făceau în două prin colțurî și îi da la unŭ băiatŭ de i-lŭ punea în capŭ, și căuta unŭ băiatŭ cu pieze bune, pentru ca cei tinerî sĕ aibă traiu bunŭ. Băiatu lua gimbiru cum i-lŭ da nuna, se făcea că-lŭ pune și dicea „norocŭ“, și éră ilŭ lua, a doua óră éră și numai a treia óră ilŭ punea și ilŭ lăsa miresei pe capŭ dicêndŭ: „norocŭ sĕ-i dea Dumnedeu, sĕ trăiască“. Nuna lua gimbiru și ea singură, orî ilŭ da la altă muere, care se pricepea mai bine și învĕlia pe miresă, ér miresa plângea de-i curgeau șiróiă de lacremî; asta se șcia, asta era a miresii sĕ plângă și când o duceau la biserică, și când o învĕliau. — După-ce o învĕliau, mirésa da „datele“ (date de socra mică): ginerelui cămașă, socrului cămașă, după socru îi da sócrei iiă, după socră da mânecî la cumnate, și la cumnațî le da cârpe.

Cămașa ginerelui era cu gulerașŭ micŭ, cusutŭ cu firŭ. Ginerele mergea de se îmbrăca cu cămașa, care i-o dase miresa și până când se gătia elŭ și mirésa, isprăviau și lăutarii de mâncatŭ și începeau sĕ dică „hora miresii“.

Hora miresii totdéuna se juca în curte, orî, unde curtea era mică, eșiau de jucau în uliță décă era locu potrivitŭ de jocŭ, și jucau afară până pe'nsérate. Afară de horă se mai juca în curte și breaza.

După-ce însĕra, mergeau în casă și jucau mai departe; dér în casă afară de horă și bréză se mai juca și brâu; brâu voinicescŭ, jucatŭ numai de ómenî, și brâu muierescŭ jucatŭ de muierî. Danțurî ca adĭ nu prea jucau, nu jucau.

După-ce jucau și în casă câtŭ jucau, nunu lua pe ginere și pe miresă și pe ómenii pe care vrea sĕ-i cheme, și din lĕutarî lua și mergea la elŭ acasă. Acolo da cinste la ómenî: colacŭ și vinŭ, și lĕutarii începeau sĕ dică și ómenii sĕ jóce.

Apoi și chiămătorii luau lĕutarî și mergeau la câte o fată, rudă orî nu, de multe orî mergeau la fata cu care se avea unu orî altu din chiămătorî și avea de gândŭ sĕ o ia de nevastă, și trebuia de mai înainte sĕ înscințeze pe fată, sĕ se înțelégă cu ea și sĕ scia de-i primesce orî nu.

Décă erau lĕutarî mai mulțî, mai rĕmânea și la socrii marî, orî unde se făcuse nunta; de erau puținî, unu orî duoi, îi luau chiămătorii.

(Va urma.)

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.